PRO MAASGOUW

Maasbracht, 10 november 2026

Geachte leden van de raad, college van burgemeester en wethouders, ambtenaren en inwoners van de gemeente Maasgouw,

Inleiding

We leven in een turbulente tijd. Een tijd met snelle en vaak grote veranderingen. Deze veranderingen raken ook gemeente Maasgouw. In deze begroting heeft PRO gezocht naar manieren om als gemeente met deze veranderingen willen te gaan. Hoe zetten we een toekomstbestendige koers uit? Welke effecten heeft dit? Wat kunnen we verwachten op de lange termijn en hoe zorgen we dat iedereen volwaardig mee kan blijven doen? Kort gezegd, hoe gaan we van keuze naar resultaat?

Voor PRO betekent dit het stellen van duidelijke prioriteiten. Werk maken van wonen, met behulp van alternatieve woonvormen waar dit passend is, zodat jongeren die dit willen ook binnen de gemeentegrenzen kunnen blijven wonen. Beter omgaan met onze omgeving, met duurzame initiatieven. Het steunen van de mensen die dit het hardst nodig hebben. Want steeds vaker valt de maatschappelijke rekening bij degenen die deze het moeilijkst kunnen betalen.

Leefomgevingskwaliteit Brachterbeek

Een van deze grote ontwikkelingen is de energietransitie. Om als Nederland te verduurzamen is er steeds meer elektriciteit nodig. Voor deze verduurzaming is ook behoefte aan infrastructuur. Wat betekent dit concreet voor de gemeente Maasgouw? Dit betekent dat er nog meer elektriciteitsmasten rondom Brachterbeek worden gebouwd. Er komen meer masten voor de lijnen Maasbracht-Eindhoven en Maasbracht-Einighausen. Dit raakt direct aan de leefkwaliteit van inwoners. Om gemeenten hierin te steunen heeft het Rijk een subsidie van in totaal 197 miljoen euro beschikbaar gesteld. Om ervoor te zorgen dat er degelijke compensatie komt voor de inwoners dient PRO Maasgouw de motie leefkwaliteit in. Hierin vragen wij het college van burgemeester en wethouders om:

- Voorsorteren op het maken van een participatieplan waarin uitgebreid wordt stilgestaan bij de behoeften en knelpunten van inwoners, aangaande de ontwikkelingen energieknooppunt Brachterbeek;
- Te beginnen met het vormen van plannen die de leefbaarheid in Brachterbeek kunnen bevorderen en passen binnen de subsidieregeling vanuit het Rijk;
- Over de voortgang te rapporteren aan de raad voor het zomerreces 2027;

Het is namelijk van belang om hier nu al bewust mee bezig te zijn, zodat er ruimte is voor degelijke participatie en ontwikkeling van een goed plan.

Transformatorhuisjes:

De energietransitie heeft echter nog meer effecten voor de gemeente Maasgouw. Huishoudens hebben steeds meer elektriciteit nodig om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen. Daarnaast hebben we in Maasgouw ook te maken met verduurzaming van bedrijven die nu soms al lang moeten wachten op netverzwaring. Als het goed is komen er in Maasgouw ook huishoudens bij. Dit alles betekent dat er meer transformatorhuisjes nodig zijn. PRO stelt voor om als gemeente de handen ineen te slaan met de netbeheerder en samen met inwoners te kijken naar een leukere invulling voor een aantal transformatorhuisjes. Wij vragen het college van burgemeester en wethouders:

- Samen met Enexis de mogelijkheden van een pilot te onderzoeken in de gemeente Maasgouw waarbij circa 10-15 transformatorhuisjes worden verfraaid;
- Deze pilot als voorbeeld te gebruiken voor het grote aantal transformatorhuisjes dat nog geplaatst zal moeten worden ten gevolge van netverzwaring en nieuwbouw;
- Over de opzet van de pilot terugkoppeling te geven aan de raad voor de zomer van 2027;

Zodat de noodzaak van meer transformatorhuisjes ook een positief effect kan hebben op de Maasgouwse gemeenschap. Dit sluit ook aan bij de pilot dorpskracht Maasgouw. Een initiatief waarin inwoners meer verantwoordelijkheid nemen en betrokken worden bij initiatieven in hun dorp. Wat ons betreft biedt deze motie hier dan ook een proeftuin voor.

Energiearmoede

In Nederland en specifiek in Maasgouw wordt er ook hard gewerkt aan de energietransitie en duurzaamheid. Zo zijn er verschillende subsidies om je huis te helpen verduurzamen en als je niet weet waar je moet beginnen, heeft Maasgouw ook een bespaarcoach die hierbij kan helpen. Zeer mooie initiatieven die wij als progressieve partij ook zeker steunen.

Helaas zijn deze regelingen niet voor iedereen bereikbaar. Inwoners met een huurwoning of een kleine beurs kunnen geen gebruik maken van deze subsidies, omdat ze de investering niet kunnen betalen, of hier zelf niet over gaan. Zo blijft verduurzamen, een belangrijke manier om de energierekening te verlagen, onbereikbaar voor zij die dit het hardst nodig hebben. Gelukkig start het Rijk vanaf 1 december weer met het energienoodfonds. Om degenen die het aller hardst geraakt worden te ondersteunen.

Wij vinden dat niemand in de kou mag zitten. Daarom dienen we de motie kleine drempel, groot effect in. Wij verzoeken het college om:

- Samen te werken met lokale poortwachters zoals de woningcorporaties, de Voedselbank, de Kledingbank, huisartsen en de wijkverpleging en deze actief te instrueren en te voorzien van informatiemateriaal. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een folder zodat mensen met geldzorgen direct doorverwezen kunnen worden;
- Het papieren aanvraagformulier zelf te drukken en actief te verspreiden door deze bijvoorbeeld neer te leggen bij huisartsen, apotheken en gemeenschapshuizen;

Zo hopen we zo veel mogelijk inwoners te bereiken met deze overheidssteun, maar dit is op de lange termijn niet genoeg. We moeten ook nadenken over hoe we iedereen in de samenleving mee kunnen laten doen. Want niemand zou in een tochtige koude woning moeten hoeven leven.

Inclusieve gemeente:

Bij iedereen mee laten doen hoort ook het principe van een inclusieve gemeente. Een gemeente waarin iedereen zichzelf kan zijn en er ook voorzieningen zijn die inwoners uitnodigen naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten. Momenteel is het in Nederland zo dat 1 op de 3 inwoners soms thuisblijft uit angst geen openbaar toilet te kunnen vinden wanneer zij dit nodig hebben. In veel landen om ons heen en enkele gemeenten in Nederland zijn er wel openbare toiletten. PRO ziet het als een belangrijke taak om hier als gemeente stappen in te zetten. Daarom dienen wij de motie kleine boodschap, groot gebaar in. Hierin vragen wij het college van burgemeester en wethouders om:

1. Te onderzoeken of er een pilot met ten minste één zelfreinigend openbaar toilet mogelijk is in de kern Thorn;
2. De mogelijkheden en kosten terug te koppelen aan de raad vóór het zomerreces 2027;
3. Actief samenwerking zoekt met initiatieven zoals HogeNood om meer toegankelijke toiletten in kaart te brengen;
4. Actief samenwerking opzoekt met lokale ondernemers om niet openbare toiletten toegankelijk te maken;

Zo maken we samen de gemeente nog toegankelijker en inclusiever, zodat meer inwoners volwaardig mee kunnen doen.

Financiën

Wat betreft de financiën ziet PRO het begrotingstekort van 629.000 euro. Waarschijnlijk een menselijke fout, maar wel een met consequenties voor de gemeentelijke financiën. Het gaat immers niet om een afrondingsverschil. We vinden het goed dat er actie is

uitgezet en zien graag bevestiging tegemoet dat dit om een incidentele fout gaat en niet om een structureel probleem in hoe Maasgouw financiële feiten verwerkt. Daarnaast zien we de snelheid waarmee incidentele middelen zijn aangewend om het begrotingsgat te dichten. Echter is het als partij aanzienlijk lastiger om dekking te vinden voor beleidsvoorstellen in de begrotingsbehandeling. Waar ambtenaren en het college een heel jaar bezig zijn met de begroting moeten wij raadsleden dit op hoog tempo verwerken en onze voorstellen klaar hebben. Wij missen hierin een vast moment in de begroting waarop raadsleden met ambtenaren kunnen sparren over voorstellen. We zouden dan ook willen vragen voorzitter, of het organiseren van zo'n moment in de begrotingsbehandeling mogelijk is. Zodat raadsleden nog beter ondersteund worden en er betere voorstellen met financiële dekking gedaan kunnen worden. Daarnaast twijfelen wij ook over de haalbaarheid van de begroting. Er wachten ons de komende jaren grote investeringen in gemeentelijk vastgoed. De verbouwing en verduurzaming van gemeenschapshuizen en de vernieuwbouw van scholen. Met een algemene reserve die nu al uitkomt op het gestelde normbedrag van 15 miljoen euro blijft er weinig ruimte over voor extra kosten die gemaakt kunnen worden bij deze investeringen.

Wonen

Dan voorzitter, wonen. In heel Nederland ligt er een grote woonopgave. We zien dat ook de gemeente Maasgouw stappen zet om grip te krijgen op de woningmarkt. Zo zijn landelijke afspraken overgenomen en wordt bij nieuwe plannen duidelijk ingezet op minimaal 30% sociale huur. Een ontwikkeling waar wij tevreden naar kijken.

Maar Maasgouw beschikt op dit moment over slechts 16% sociale huurwoningen in de woningvoorraad. Dit is niet van de ene op de andere dag ontstaan. Waar de Partij van de Arbeid, Nieuw Links Maasgouw en nu PRO zich al meer dan 12 jaar inzetten voor meer sociale woningbouw, is 30% nu pas de norm. In de harde plannen is zelfs maar 13% van de woningen in het segment sociale huur. Er is lange tijd niet genoeg aandacht geweest voor deze doelgroep. Voor ons is dit dan ook niet voldoende. Daarom dient PRO Maasgouw de motie Tiny Houses in. Dit doen we om met een impuls aan sociale huurwoningen beter te voorzien in de woonbehoefte in gemeente Maasgouw. In deze motie verzoeken wij het college van burgemeester en wethouders om:

- Te onderzoeken of er in alle kernen (met uitzondering van Maasbracht en Heel) mogelijkheid bestaat tot het realiseren van 10 tiny houses in het segment sociale huur, per kern;
- Dit te doen in samenwerking met woningbouwcorporaties;
- Hierover voor de zomer van 2027 voortgang te rapporteren aan de raad in de vorm van een raadsinformatiebrief.

Als we willen dat ook jongeren in onze gemeente kunnen blijven wonen, moeten er ook woningen voor deze doelgroep beschikbaar zijn. Wonen is een basisbehoefte. Iedereen

heeft recht op een warm huis. Bovendien zijn tiny houses volwaardige woningen met eigen voorzieningen. Deze motie vraagt hoe wij als raad om willen gaan met de woningnood. Bouwplannen zijn namelijk erg mooi, maar hier kan je nog niet in wonen. In een tiny house kan dat wel. Verder maken wij ons zorgen over het vereveningsfonds. Hoe zorgen we ervoor dat uitstel niet leidt tot afstel? Is sociale woningbouw niet ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid? Wij vragen ons af of dit er niet voor zorgt dat deze afgekocht kan worden. Ook het grondbeleid in Maasgouw blijft faciliterend en niet actief. Is dat voldoende?

Slot

PRO Maasgouw ziet een aantal goede ontwikkelingen in deze programmabegroting. 30% sociale huur in alle bouwplannen is wat ons betreft een goede norm. Inzetten op betere samenwerking, uitvoering van het plan veilige maasplassen en investeringen in gemeentelijk vastgoed zijn belangrijke ontwikkelingen. Zo maken we gemeenschapshuizen en scholen toekomstbestendig.

De door ons ingediende moties zijn voor een deel versterkingen van deze plannen. Hoe zorgen we samen voor een toekomstbestendige koers voor Maasgouw? Samen blijven wij graag kijken naar hoe we iedereen in Maasgouw volwaardig mee kunnen laten doen. Met een dak boven het hoofd, een betaalbare energierekening, goede voorzieningen in de buurt en investeringen in leefbaarheid waar dit het hardst nodig is. Kortom, PRO Maasgouw wil graag samen van keuze naar een sociaal en groen resultaat.

De fractie PRO Maasgouw

Dyandro van Raamsdonk